

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžo/21/2016
Identifikačné číslo spisu: 1014200914
Dátum vydania rozhodnutia: 25.01.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1014200914.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: PhDr. L. Y., bytom Q., D. XX, právne zastúpený: JUDr. Maroš Palík, advokát, so sídlom Bratislava, Muchovo nám. 12, proti žalovanému: Okresný úrad Bratislava, Odbor výstavby a bytovej politiky, so sídlom Bratislava, Tomášikova 46, za účasti: Slovak - Sol, spol. s r.o., so sídlom Bratislava, Opavská 26, IČO: 17 313 546, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 24. marca 2014, č. OU-BA-OVBP2-2014/22197/KVJ-2, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 10. decembra 2015, č. k. 1S 111/2014-49, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 10. decembra 2015, č. k. 1S 111/2014-4, z r u š u j e a k o n a n i e z a s t a v u j e .

Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o n a náhradu trov konania.

Odôvodnenie

I.
Rozhodnutie krajského súdu

Krajský súd v Bratislave (ďalej v texte len „krajský súd“) rozsudkom z 10. decembra 2015, č. k. 1S 111/2014-49 (ďalej v texte len „odvolaním napadnuté rozhodnutie“ a „rozhodnutie krajského súdu“) rozhodnutie Okresného úradu Bratislava, Odboru výstavby a bytovej politiky z 24. marca 2014, č. OU-BA-OVBP2-2014/22197/KVJ-2 (ďalej v texte len „rozhodnutie žalovaného“) v spojení s Rozhodnutím Mestskej časti Bratislava - Nové Mesto z 21. januára 2014, č. ÚKaSP-2013-14/2307/Vím-3, zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi 70,- eur titulom náhrady súdneho poplatku do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia krajského súdu. Pribratému účastníkovi konania krajský súd náhradu trov konania nepriznal. Žalovaného ďalej krajský súd zaviazal zaplatiť žalobcovi na účet právneho zástupcu trovy právneho zastúpenia vo výške 252,10 eur do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia krajského súdu.

Krajský súd v odvolaní napadnutom rozhodnutí poukázal na ustanovenia § 59 ods. 1 písm. a/ a písm. b/, § 78 ods. 1 a ods. 2, § 139 ods. 2 a § 140 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) a ustanovenia § 3 ods. 1, ods. 2 a ods. 4, § 14 ods. 1 a ods. 2, § 32 ods. 1 a ods. 2, § 33 ods. 1 a ods. 2 a § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) a skonštatoval, že z obsahu súdneho a administratívneho spisu mal krajský súd nesporne za preukázané, že žalobca sa v konaní o dodatočnom povolení zmeny stavby: „Polyfunkčný bytový dom na F. ulici v Q.“ na pozemku parc. č. XXXX/XX, XXXX/XX, XXXX/XX a XXXX/XX v katastrálnom území F., ktoré je spojené s kolaudáciou tejto stavby, domáhal priznania postavenia účastníka stavebného konania už podaním z 09.07.2013 z dôvodu, že zmenou predmetnej stavby môže dôjsť k zásahu do jeho vlastníckych práv k pozemku v jeho vlastníctve. Konanie o dodatočnom povolení zmeny stavby: „Polyfunkčný bytový dom na F. ulici v Q.“ bolo vedené podľa ust. § 68, § 80, § 88a a § 88 ods. 1 písm. b/ stavebného zákona a začalo dňa 09.10.2007 na žiadosť spoločnosti SLOVAK-SOL s r.o., so sídlom Opavská 26, 831 01 Bratislava, v zastúpení vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome s polyfunkciou na F. ul. v Q.. Žalobca sa prihlásil o účastníctvo v predmetnom konaní a stavebný úrad napadnutým rozhodnutím mu nepriznal postavenie účastníka v predmetnom konaní, pretože žalobca nie je vlastníkom stavebného pozemku pod dodatočne povoľovanou zmenou stavby, nie je stavebníkom tejto stavby, a preto nespĺňa zákonné predpoklady na priznanie práv byť účastníkom kolaudačného konania, rozhodnutie v tejto veci sa žiadnym spôsobom nemôže dotknúť práv a právom chránených záujmov, ani povinností žalobcu.

Ďalej krajský súd uviedol, že otázka účastníctva v konaní je otázkou procesnou, preto rozhodnutie o nepriznaní účastníctva v konaní je nepochybne procesným rozhodnutím, ale v zmysle § 248 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku sú zo súdneho preskúmania vylúčené len také rozhodnutia, ktoré sa týkajú vedenia konania a pretože v danom prípade nejde o dané rozhodnutie, nemožno ho vylúčiť z možnosti preskúmania súdom na základe žaloby podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

Podľa krajského súdu v preskúmvanej veci sú susednými pozemkami pozemky parc. č. XXXX/XX, XXXX/XX, XXXX/X a XXXX/XX v katastrálnom území F.. Podľa výpisu z listu vlastníctva č. XXXX žalobca je vlastníkom pozemku parc. č. XXXX/X v katastrálnom území F.. Žalobcovi však bolo postavenie účastníka konania priznané už na začiatku konania o posudzovaní predmetnej stavby v stavebnom konaní, čo medzi účastníkmi konania nebolo sporné, resp. žalovaný toto tvrdenie žalobcu žiadnym spôsobom nepoprel a ani nevyvrátil.

Krajský súd ďalej uviedol, že stavebný zákon v ust. § 59 ods. 1 ustanovuje, kto môže byť účastníkom stavebného konania a v ust. § 78 ods. 1 a 2 stanovuje, kto môže byť účastníkom kolaudačného konania. Stavebný zákon však nemá osobitnú právnu úpravu konania s účastníkom v správnom konaní (územnom alebo stavebnom konaní), a preto pre konanie s účastníkom v uvedených konaniach platia primerane ustanovenia všeobecného predpisu o správnom konaní, správny poriadok (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Sžp 3/2011 z 28.09.2011).

Z uvedených dôvodov povinnosťou správnych orgánov oboch stupňov podľa § 140 stavebného zákona bolo v predmetnom konaní postupovať podľa ustanovení správneho poriadku. V zmysle ust. § 14 ods. 1 správneho poriadku, účastníkom konania je aj ten, kto tvrdí, že môže byť rozhodnutím vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutý, a to až do času, kým sa preukáže opak.

Podľa krajského súdu správny orgán rozhodol, že žalobca nie je účastníkom konania vo veci dodatočného povolenia zmeny stavby: „Polyfunkčný bytový dom na F. ulici v Q.“, ktoré je spojené s kolaudáciou tejto stavby bez toho, aby skúmal, či rozhodnutím môžu byť dotknuté jeho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti. Podľa názoru krajského súdu práve zmenou stavby oproti stavebnému povoleniu môžu byť práva žalobcu ako účastníka konania dotknuté, aj keď nie je vlastníkom susednej stavby, resp. susedného pozemku, pretože zmena stavby spočíva v navýšení podlaží

Polyfunkčného bytového domu na F. ulici v Q. oproti stavebnému povoleniu zo dňa 22.03.2001. Predmetná stavba bola uskutočnená v rozpore so stavebným povolením, vydaným dňa 22.03.2001 Okresným úradom Bratislava III č. 2000/19312-150/15 I-EDA-8 a žalobca bol pôvodne aj účastníkom stavebného konania. Z uvedeného dôvodu krajský súd v preskúmvanej veci prisvedčil námietkam žalobcu, pretože predmetnou stavbou môžu byť priamo dotknuté práva žalobcu súvisiace s užívaním jeho pozemku.

Na základe vyššie uvedených skutočností krajský súd konštatoval, že žalovaný vec nesprávne právne posúdil, preto postupoval podľa ust. § 250j ods. 2 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku a napadnuté rozhodnutia správnych orgánov zrušil a vec vrátil žalovanému správneho orgánu na ďalšie konanie.

O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku tak, že v konaní úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania, ktoré spočívajú v zaplatenom súdnom poplatku vo výške 70,- eur a v trovách právneho zastúpenia vo výške 252,10 eur.

Na záver krajský súd uviedol, že príbratému účastníkovi správneho konania súd náhradu trov konania nepriznal, pretože za súčasnej právnej úpravy nemožno od žalobcu spravodlivo žiadať, aby nahradil trovy konania vzniknuté účastníkovi, ktorého súd musí podľa § 250 ods. 1 veta druhá Občianskeho súdneho poriadku do konania pribrať, hoci žalobca jeho príbratie do konania sám nemohol nijako ovplyvniť (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžp 14/2011 a 8Sžo 52/2011).

II.

Odvolaie žalovaného

Žalovaný podal v zákonnej lehote proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 10. decembra 2015, č. k. 1S 111/2014-49, odvolanie (ďalej v texte len „podané odvolanie“), v ktorom sa domáhal aby odvolací súd odvolaním napadnuté rozhodnutie zrušil a ako nezákonné vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie, resp., aby odvolaním napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že žalobu zamietal.

V podanom odvolaní žalovaný uviedol, že s dôvodmi zrušenia rozhodnutia žalovaného nesúhlasí.

Okresný úrad Bratislava, odbor výstavby a bytovej politiky zastáva názor, že napadnuté rozhodnutie Okresného úradu Bratislava, odboru výstavby a bytovej politiky č. OU-BA-OVBP2-2014/22197/KVJ zo dňa 24.03.2014, ako aj rozhodnutie Mestskej časti Bratislava - Nové Mesto č. ÚKaSP-2013-14/2307/Vím-3 zo dňa 21.01.2014 boli vydané v súlade so zákonom a na základe dostatočne zisteného skutkového stavu a správneho právneho posúdenia, nakoľko na jeho vydanie boli splnené všetky zákonné podmienky, t. j. žalobca nespĺňal podmienky pre priznanie postavenia účastníka predmetného konania.

Okresný úrad Bratislava, odbor výstavby a bytovej politiky k dôvodom zrušenia žalobou napadnutého rozhodnutia č. OU-BA-OVBP2-2014/22197/KVJ zo dňa 24.03.2014 v spojení s rozhodnutím stavebného úradu Mestskej časti Bratislava - Nové Mesto č. ÚKaSP-2013-14/2307/Vím-3 zo dňa 21.01.2014 uvádza, že v zmysle ustanovenia § 59 ods. 1 písm. b/ stavebného zákona môžu byť účastníkom predmetného konania osoby, ktoré majú vlastnícke alebo iné práva k pozemkom a stavbám na nich vrátane susediacich pozemkov a stavieb, ak ich vlastnícke alebo iné práva k týmto pozemkom a stavbám môžu byť stavebným povolením priamo dotknuté, pričom nemusia byť vždy účastníkmi stavebného konania, v danom prípade konania o dodatočnom povolení zmeny stavby spojenej s kolaudáciou, nakoľko z dikcie tohto ustanovenia vyplýva, že tieto osoby môžu byť účastníkmi tohto konania len za predpokladu, ak by ich vlastnícke alebo iné práva k týmto pozemkom a stavbám mohli byť povolením dodatočnej zmeny predmetnej stavby priamo dotknuté, a teda platí, že vlastníckych práv suseda sa predmetná zmena stavby bude dotýkať najmä vtedy, ak svojím pôdorysom zasahuje do jeho pozemku,

alebo ak by svojím objemom ohrozovala budúce využitie susedného stavebného pozemku na stavbu alebo by exhalátmi ohrozovala životné prostredie, dotýkala by sa jeho práv. Z uvedeného dôvodu má žalovaný za to, že žalobca v danom prípade nespĺňa ani jednu zo zákonných podmienok v zmysle ustanovenia § 59 ods. 1 stavebného zákona na to, aby bol účastníkom predmetného konania. Okresný úrad Bratislava, odbor výstavby a bytovej politiky má za to, že žalobca v danom prípade nespĺňa ani jednu zo zákonných podmienok v zmysle ustanovenia § 59 ods. 1 stavebného zákona, na to, aby bol účastníkom predmetného konania. Podľa snímky z katastrálnej mapy verejne dostupnej na katastrálnom portáli vyplýva, že susednými pozemkami s predmetnou stavbou sú pozemky parc. č. XXXX/XX, XXXX/X, XXXX/XX a XXXX/XX, k. ú. F., ktoré sú vo vlastníctve Mestskej časti Bratislava - Nové Mesto a vo vlastníctve Hl. mesta SR Bratislavy. Žalobca je síce vlastníkom pozemku parc. č. XXXX/X, k. ú. F., avšak žalovaný má za to, že dodatočným povolením zmeny predmetnej stavby nebudú dotknuté jeho vlastnícke alebo iné práva, a preto tunajší úrad považuje postup stavebného úradu za správny, nakoľko predmetnou stavbou nie je zasiahnuté do jeho vlastníckych práv, keďže predmetná stavba nezasahuje na jeho pozemky, a taktiež nie je zasiahnuté ani do jeho iných práv, ktoré by mu nejakým spôsobom bránili v užívaní svojich nehnuteľností, a to aj vzhľadom na odstupové vzdialenosti od predmetnej stavby, ako aj na tú skutočnosť, že predmetom tohto konania je posúdenie samotnej zmeny stavby oproti stavebnému povoleniu (námiety žalobcu týkajúce sa umiestnenia celej stavby vzhľadom na jeho pozemok, neboli predmetom tohto konania, nakoľko stavebný úrad v predmetnom konaní posudzuje len samotnú zmenu, ktorú stavebník zrealizoval v rozpore so stavebným povolením).

Okresný úrad Bratislava, odbor výstavby a bytovej politiky ako žalovaný sa preto stotožňuje s dôvodmi zrušenia napadnutého rozhodnutia č. OU-BA-OVBP2-2014/22197/KVJ zo dňa 24.03.2014 a rozhodnutia Mestskej časti Bratislava - Nové Mesto č. ÚKaSP-2013-14/2307/Vim-3 zo dňa 21.01.2014, nakoľko má za to, že na vydanie žalobou napadnutých rozhodnutí boli splnené všetky zákonom stanovené podmienky, a preto nebol daný zákonný dôvod, ktorý by odôvodňoval, aby žalobcovi bolo priznané postavenie účastníka konania v predmetnom konaní, resp. v odvolacom konaní nebol zistený žiadny zákonný dôvod, ktorý by odôvodňoval zmenu alebo zrušenie odvolaním napadnutého rozhodnutia a jeho vrátenie prvostupňovému správneho orgánu na nové prejednanie a rozhodnutie. Žalovaný má taktiež za to, že žalobou napadnuté rozhodnutie vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu veci a správneho právneho posúdenia, rozhodnutie je vydané v súlade s ustanovením § 47 správneho poriadku, je dostatočne odôvodnené a preskúmateľné v celom rozsahu. Z uvedeného dôvodu v plnom rozsahu odkazujeme na odôvodnenie žalobou napadnutého rozhodnutia.

V závere žalovaný uviedol, že dáva do pozornosti, že v danej veci bolo stavebným úradom Mestskej časti Bratislava - Nové Mesto vydané rozhodnutie č. ÚKaSP 2013-14/919/Vim-40 zo dňa 05.05.2014, právoplatné dňa 15.05.2014, ktorým bola povolená dodatočná zmena predmetnej stavby spolu s povolením jej užívania.

III.

Vyjadrenie k odvolaniu

K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu listom z 19. apríla 2016 a navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie krajského súdu potvrdil a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi na účet právneho zástupcu trovy právneho zastupovania v odvolacom konaní v sume 89,50 eur.

Žalobca vo svojom vyjadrení uviedol, že v súdnom konaní, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozhodnutia bolo jednoznačne preukázané, že predmetnou stavbou môžu byť priamo dotknuté práva žalobcu súvisiace s užívaním jeho nehnuteľností. Podľa názoru súdu správny orgán v napadnutom rozhodnutí neskúmal, či rozhodnutím môžu byť dotknuté práva žalobcu, jeho právom chránené záujmy alebo povinnosti. V tomto prípade podľa názoru súdu nepostačuje konštatovanie, že žalobca nie je vlastníkom susednej nehnuteľnosti, bez bližšieho skúmania ďalších okolností veci. Súd správne

poukazuje na skutočnosť, že žalobcovi bolo postavenie účastníka priznané už na začiatku konania o dodatočnom povolení zmeny stavby, čo medzi účastníkmi konania nebolo pôvodne vôbec sporné. Povinnosťou správnych orgánov oboch stupňov podľa § 140 stavebného zákona bolo v predmetnom konaní postupovať podľa ustanovení správneho poriadku. Podľa § 14 ods. 1 správneho poriadku, účastníkom konania je ten, kto tvrdí, že môže byť rozhodnutím vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutý, a to až do času, kým sa preukáže opak. Podľa názoru súdu práve zmenou predmetnej stavby oproti pôvodnému stavebnému povoleniu môžu byť práva žalobcu ako účastníka konania dotknuté, aj keď nie je vlastníkom susednej stavby, pretože zmena stavby spočíva v navýšení podlaží Polyfunkčného bytového domu na F. ulici v Q..

S vyššie uvedeným záverom krajského súdu sa žalobca plne stotožňuje. Napadnuté rozhodnutie považuje za správne. Súd vec správne skutkovo a následne právne vyhodnotil.

S tvrdeniami žalovaného uvedenými v odvolaní nesúhlasí. Podľa vyjadrenia žalovaného, žalobca nespĺňa ani jednu zo zákonných podmienok v zmysle ustanovenia § 59 ods. 1 stavebného zákona na to, aby bol účastníkom predmetného konania. Žalovaný má za to, že dodatočným povolením stavby nebudú dotknuté vlastnícke alebo iné práva žalobcu, keďže predmetná stavba nezasahuje na jeho pozemky a nie je zasiahnuté ani do jeho iných práv užívať nehnuteľnosť. Predmetom konania sú iba zmeny stavby oproti stavebnému povoleniu a nie umiestnenie stavby vzhľadom na pozemok, ako také. Uvedené tvrdenia žalovaného sú zavádzajúce a nepravdivé.

Ďalej žalobca uviedol, že ako vo svojom rozhodnutí konštatoval aj Krajský súd v Bratislave, predmetom nepovolených zmien na povoľovanej stavbe je napr. aj zvýšenie celej budovy o ďalšie podlažia. Uvedená skutočnosť mala priamy dopad na svetlotechnické parametre budovy a zatienenie okolitých pozemkov. Zmeny sa týkali parkovacích plôch, s priamym vplyvom na odvodnenie pozemku a pod. Je zrejmé, že užívacie práva žalobcu sú stavbou priamo dotknuté. Podotýka, že zákon pre postavenie účastníka konania predpokladá ako postačujúcu podmienku existencie možnosti, že práva môžu byť dotknuté, nie je vôbec nevyhnutné preukazovať, napr. konkrétnu škodu, ktorá na susednej stavbe vznikla.

Na záver žalobca zdôraznil, že na strane žalobcu sú jednoznačne dané zákonné dôvody, pre ktoré je možné považovať ho za účastníka stavebného konania. Postup a rozhodnutie stavebného úradu, v dôsledku ktorých je žalobca takého právneho postavenia pozbavený, kedy je mu znemožnená akákoľvek ďalšia možnosť uplatňovať pripomienky a námietky k dodatočnému povoleniu nelegálnej susednej stavby, je jednoznačne v rozpore so zákonom. Nemyslí tým iba príslušné ustanovenia stavebného zákona upravujúce definíciu účastníkov konania (§ 59 ods. 1 stavebného zákona), ale aj samotné základné princípy správneho konania vo všeobecnosti a osobitne stavebného konania. Má za to, že žalobou napadnuté rozhodnutie bolo vydané nezákonne, účelovo, s cieľom zbaviť žalobcu možnosti akokoľvek ovplyvniť splnenie jediného cieľa - dodatočnej legalizácie čiernej stavby. Rozhodnutie správneho orgánu nevychádza ani z dostatočne zisteného skutkového stavu ani zo správneho právneho posúdenia veci, a odvolaním napadnuté rozhodnutie Krajského súdu Bratislava, ktoré takéto nezákonné správne rozhodnutie ruší, možno považovať za správne.

K podanému odvolaniu sa pribratý účastník nevyjadril.

IV.

K vyjadreniu žalobcu k odvolaniu žalovaného sa žalovaný vyjadril listom z 30. augusta 2017 a uviedol, že s dôvodmi podaného vyjadrenia k podanému odvolaniu sa nestotožňuje, a teda má za to, že žalobou napadnuté rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom, na základe dostatočne zisteného skutkového stavu veci a správnej právnej úvahy.

Na základe uvedeného považuje žalovaný tvrdenia žalobcu uvedené vo vyjadrení k podanému odvolaniu,

za nedôvodné.

V.

Právny názor odvolacieho súdu

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V správnom súdnictve preskúmavajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, orgánov územnej samosprávy ako i orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb ako i fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku a § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku preskúmal odvolaním napadnuté rozhodnutie krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v odvolaní, podanom žalovaným podľa § 212 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku a § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku a postupom podľa § 250ja ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku bez nariadenia pojednávania, keď deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na webovom sídle odvolacieho súdu (www.nsud.sk) a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného je potrebné vyhovieť.

Úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúce vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku). Preto v správnom súdnictve súd dokazovanie zásadne nevykonáva, vykonáva len také dokazovanie, ktoré je nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia, t.j. jeho rozsah je obmedzený účelom správneho súdnictva (§ 250i ods. 1 veta druhá Občianskeho súdneho poriadku). Je to tak preto, že úlohou súdu v správnom súdnictve (prvostupňového ani odvolacieho) nie je nahradzovať činnosť správnych orgánov pri zisťovaní skutkového stavu dopĺňaním rozsiahleho dokazovania, ale preskúmať zákonnosť ich rozhodnutí, teda to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy, t. j. preskúmať aj postup, ktorý predchádzal vydaniu týchto rozhodnutí s prihliadnutím na záväznosť zisteného skutkového stavu, ktorý tu bol v čase ich vydania.

Správny súd pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu v konkrétnej právnej veci sa v zásade obmedzí na otázku, či vykonané dôkazy, z ktorých správny orgán vychádza, nie sú pochybné, najmä kvôli prameňu, z ktorých pochádzajú alebo pre porušenie niektorej procesnej zásady správneho konania a ďalej na otázku, či vykonané dôkazy logicky robia vôbec možným skutkový záver, ku ktorému správny orgán dospel. Správny súd pri preskúvaní zákonnosti správneho rozhodnutia a postupu správneho orgánu posudzuje, či správny orgán aplikoval na predmetnú právnu vec relevantný právny predpis.

V prejednávanej veci bolo potrebné posúdiť zákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného, ktorým žalovaný v spojení s prvostupňovým rozhodnutím správneho orgánu rozhodol, že žalobca nie je účastníkom konania vo veci dodatočného povolenia zmeny stavby „Polyfunkčný bytový dom na F. ulici v Q.“ na pozemku parc. č. XXXX/XX, XXXX/XX, XXXX/XX, a XXXX/XX v katastrálnom území F., ktoré je spojené s kolaudáciou tejto stavby, a prioritne posúdiť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorý rozhodnutie žalovaného zrušil pri aplikácii § 250j ods. 2 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku a vrátil vec žalovanému na ďalšie konanie.

Rozhodnutie správneho orgánu o tom, či fyzická alebo právnická osoba je alebo nie je účastníkom správneho konania, je bezpochyby spôsobilé zasiahnuť do práv, právom chránených záujmov a povinností dotknutého subjektu. Postavenie účastníka konania totiž poskytuje reálnu možnosť svojim konaním včas ovplyvňovať priebeh správneho konania, ktoré nemusí prislúchať iným subjektom zúčastneným na konaní (zúčastnená osoba). Aj z tohto dôvodu, v záujme zaistenia čo najlepšieho uplatnenia práv na súdnu a inú právnu ochranu (čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky), súdna prax pripúšťa možnosť preskúvania zákonnosti takéhoto rozhodnutia správneho orgánu. Kladie však požiadavku, že musí ísť o správne konanie, ktoré v čase preskúvania zákonnosti rozhodnutia o nepriznaní postavenia účastníka správneho konania žalobcovi trvá. V prípade skončenia správneho konania vydaním právoplatného rozhodnutia vo veci totiž z hľadiska súdneho prieskumu zákonnosti odpadáva spôsobilý predmet konania - rozhodnutie správneho orgánu o nepriznaní postavenia účastníka stráca povahu „konečného rozhodnutia“, ktorého prípadné zrušenie by mohlo pre dotknutý subjekt založiť právo zapojiť sa do správneho konania ako jeho účastník. V prípade existencie právoplatného rozhodnutia vydaného v správnom konaní totiž osoba, domáhajúca sa postavenia účastníka v správnom konaní, už nemôže realizovať svoje procesné oprávnenia. Tieto môže vykonávať iba v prípade, ak správne konanie aktuálne prebieha, pričom v takomto prípade je preskúvanie rozhodnutia o pristúpení ďalšieho účastníka do konania dôvodné. Preto je potrebné, aby súd v každom konkrétnom konaní zisťoval stav správneho konania, konkrétne či sa nejedná o právoplatne skončenú vec. V prípade zistenia, že správne konanie je právoplatne skončené, je potrebné súdne konanie o preskúvaní rozhodnutia o nepriznaní postavenia účastníka v správnom konaní zastaviť podľa § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku - keďže, ako je uvedené vyššie, neexistuje spôsobilý predmet prieskumu - a odkázať osobu, ktorá sa domáha účasti v správnom konaní na ustanovenie § 250b ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, za predpokladu zachovania lehoty.

Žalobca domáhajúci sa preskúmania rozhodnutia, ktorým mu správny orgán nepriznal postavenie účastníka, preto musí podať novú žalobu tentoraz žiadajúc preskúmanie zákonnosti správneho rozhodnutia, ktorým bolo správne konanie právoplatne skončené. V rámci tohto konania sa súd nutne bude musieť vysporiadať aj s otázkou správnosti určenia okruhu účastníkov konania.

Dôvodom pre zisťovanie stavu správneho konania je tiež potreba naplniť účel práva na súdnu a inú právnu ochranu realizovanú súdmi a orgánmi verejnej správy, t.j. poskytnúť ochranu reálnym a realizovateľným právam fyzických a právnických osôb, a nie formalistickým výkladom práva rozhodovať vo veci len pre to, aby litera zákona bola dodržaná aj za cenu, že ochrana práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb bude zabezpečená len pro forma. V prípade účasti v správnom konaní by v takom prípade osoba mala síce rozhodnutie o tom, že je účastníkom správneho konania, avšak toto samo o sebe by nezaistovalo reálnu možnosť ich výkonu, pretože by len konkurovalo právoplatnému rozhodnutiu vo veci samej a bez ďalšieho by nemalo za následok jeho zrušenie (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. februára 2013, sp.zn.

6Sžp/6/2012).

Najvyšší súd z obsahu súdneho spisu a na základe vyjadrenia žalovaného zistil, že správne konanie o dodatočnom povolení zmeny stavby: „Polyfunkčný bytový dom na F. ulici v Q.“ na pozemku parc. č. XXXX/XX, XXXX/XX, XXXX/XX a XXXX/XX v katastrálnom území F., ktoré je spojené s kolaudáciou tejto stavby bolo skončené rozhodnutím Mestskej časti Bratislava - Nové Mesto z 5. mája 2014, č. ÚKaSP-2013-14/919/Vim-40, na ktorom je vyznačená právoplatnosť 15. mája 2014. Uvedeným dňom právoplatnosti citovaného rozhodnutia, ako rozhodnutia, ktorým sa predmetné správne konanie právoplatne skončilo, vzniklo žalobcovi, ako osobe tvrdiacej, že správny orgán s ním v rozpore so zákonom nekonal ako s účastníkom konania, právo podať v súlade s § 250b ods. 2 a 3 Občianskeho súdneho poriadku žalobu a domáhať sa preskúmania jeho zákonnosti, pri dodržaní stanovených lehôt.

Najvyšší súd nepopiera dôležitosť rozhodnutia správneho orgánu o tom, že niekto je, respektíve nie je účastníkom správneho konania, a nepopiera ani právo dotknutého subjektu, aby zákonnosť takéhoto rozhodnutia bola preskúmateľná súdom v správnom súdnictve. Tento postup je však namieste jedine v prípade, kedy rozhodnutie súdu môže reálnym spôsobom ovplyvniť okruh účastníkov správneho konania. V prejednávanej veci možnosť, že po prípadnom rozhodnutí súdu o zrušení preskúmaného rozhodnutia žalovaného žalobca vstúpi ako účastník do prebiehajúceho správneho konania, zanikla.

Krajský súd o veci rozhodol 10. decembra 2015, teda v čase, kedy už neboli naplnené podmienky pre to, aby rozhodnutie žalovaného nebolo vylúčené z prieskumu v správnom súdnictve. Mal preto, namiesto meritórneho rozhodnutia, vydať uznesenie, ktorým by konanie z dôvodu podľa § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 248 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku a § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku zastavil a žalobcu odkázať na postup podľa § 250b ods. 2 a 3 Občianskeho súdneho poriadku. Najvyšší súd preto zrušil rozhodnutie krajského súdu a zároveň nevyhovujúc odvolaniu žalovaného, konanie zastavil, pretože preskúmané rozhodnutie sa stalo rozhodnutím, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom (§ 221 ods. 1 písm. h/ Občianskeho súdneho poriadku v spojení s 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku, § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku a § 492 ods. 2 SSP).

Odvolací súd o trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 246c Občianskeho súdneho poriadku a § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku tak, že žiadnemu z účastníkov konania náhradu trov konania nepriznal s poukazom na to, že konanie vo veci bolo zastavené, pričom vzhľadom na horeuvedené okolnosti nezistil dôvod pre postup podľa § 146 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.